

A Pécsi Ítéltábla a Kaposvári 10. sz. Ügyvédi Iroda (ügyvédi iroda címe, ügyintéző: Dr. Kiss Attila ügyvéd) és a jogtanácsos neve (jogtanácsos címe) jogtanácsos által képviselt **I.rendű felperes neve** (I. rendű felperes címe) I. rendű, a Kaposvári 10. sz. Ügyvédi Iroda (ügyvédi iroda címe, ügyintéző: Dr. Kiss Attila ügyvéd) által képviselt **II.rendű felperes neve** (II. rendű felperes címe) II. rendű, a Kaposvári 10. sz. Ügyvédi Iroda (ügyvédi iroda címe, ügyintéző: Dr. Kiss Attila ügyvéd) által képviselt **III. rendű alperes neve** (III. rendű alperes címe) III. rendű, a Kaposvári 10. sz. Ügyvédi Iroda (ügyvédi iroda címe, ügyintéző: Dr. Kiss Attila ügyvéd) által képviselt **IV.rendű felperes neve** (IV. rendű felperes címe) IV. rendű és a Kaposvári 10. sz. Ügyvédi Iroda (ügyvédi iroda címe, ügyintéző: Dr. Kiss Attila ügyvéd) által képviselt **V.rendű felperes neve** (V. rendű felperes címe) V. rendű felpereseknek - a Dr. Krasznai és Dr. Kollár Ügyvédi Iroda (ügyvédi iroda címe, ügyintéző dr. Kollár Károly Ferenc ügyvéd) által képviselt **alperes neve** (alperes címe) alperes ellen rekultivációs költség fizetése és céltartalékképzési kötelezettség megállapítása iránt indított perében a Kaposvári Törvényszék 2019. június hó 11. napján kelt I.G.40.027/2018/24/II. számú ítélete ellen a felperesek részéről 25. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán - tárgyaláson kívül eljárva - meghozta az alábbi

í t é l e t e t:

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az I.-V. rendű felpereseket, hogy egyetemleges kötelezettséggel fizessenek meg az alperes részére 15 napon belül 400.000 (négy százezer) forint másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

Km, Kú, B., Cs., H. községek önkormányzatai (I.- V. rendű felperesek), mint koncesszióba adók 2005. október hó 6. napján koncessziós szerződést kötöttek a **K. V. Zrt.-vel (K. V. Zrt.)** a közös tulajdonukat képező, **h-i 0../1** helyrajzi számú 66.105 m² területen lévő teraszos, kazettás szennyvízkezelőtelep és nem veszélyes szilárdhulladék-lerakó közművek üzemeltetésére 10 éves, de legfeljebb a környezetvédelmi hatóság mindenkori működési engedélyében foglalt időtartamra.

A 2.5. pont értelmében a koncessziós szervezet által alkalmazott díj kizárólag a folyamatos üzemeltetésre nyújt fedezetet, az ezen felüli feladatok elvégzéséhez (pl. rekultiváció, utógondozás), a koncesszióba adók kötelezettek külön fedezetet biztosítani.

A szerződés 2.12. pontja szerint a hulladéklerakó jelenlegi formájában 2007. október hó 31. napjáig üzemelhet a **.../2/2003.** számú KÖFE határozat szerint, a koncessziós díj csak a jelenlegi feltételekkel történő üzemeltetéshez ad fedezetet, ezért szerződő felek a határidő lejártá előtt a lerakó további hasznosításáról kötelesek egyeztetni.

A megállapodás 11.14. pont értelmében a hulladéklerakó telep rekultivációs feladatait a felperesek tagságával önkormányzati társulás keretében létrehozott **K.** Hulladékgazdálkodási Program keretén belül EU-s pályázati forrásból kívánják megvalósítani. E körben a **K. V. Zrt.** kötelezettséget vállalt arra, hogy megvalósulás esetére a felmerülő önkormányzati 10%-os önrész mértékéig használati díj előlegként pénzügyi fedezetet biztosít.

A felperesek 2008. május 27. napján megállapodást kötöttek, a **H.** közigazgatási területén található, **Km** gesztorságában működő szilárd és folyékony hulladéktelep tárgyában, a megállapodást a **K. V. Zrt.** elnök-vezérigazgatója is aláírta.

Felek kiegészítették a koncessziós szerződést a koncessziós díjra és felosztására vonatkozó rendelkezésekkel (8.1.), rögzítették, hogy a rekultiváció várható költségei a lerakási díjban kerülnek megképzésre, amennyiben lehetőség nyílik pályázat benyújtására, amelynek során a felmerülő önrész mértékéig a **K. V. Zrt.** pénzügyi garanciát vállal. Amennyiben a pályázat sikertelen, a rekultiváció elvégzése a **K. V. Zrt.** feladata. A szerződés szerint a felek a **K. V. Zrt.**-vel történt előzetes egyeztetés alapján a telep működését minimum 6 évre tervezik.

A felperesek, mint koncesszióba adók, valamint a **K. V. Zrt.** és a **C. Kft.** 2009. november 10. napján koncessziós szerződést módosító megállapodást kötöttek, melynek alapján a **h-i 0../1** helyrajzi számú, 76.228 m² területű ingatlanon lévő teraszos kazettás szennyvízkezelőtelep és nem veszélyes szilárdhulladék-lerakóra vonatkozó koncessziós szerződés 10 éves időtartamra, 2015. december hó 31 napjáig szól.

Felperesek, **K. V. Zrt.** és **C. Kft.** 2009. november hó 10. napján megállapodást kötöttek, a **H.** közigazgatási területén található, **Km** gesztorságában működő szilárd és folyékony hulladéktelep koncessziós szerződése tárgyában. Megállapították, hogy a hulladéklerakó fejlesztésével, építésével, valamint további üzemeltetésével kapcsolatban szükséges a koncesszióban lévő közszolgáltató gazdálkodó szervezet körét kibővíteni a beruházást és építést végző **C. Kft.**-vel. A felek megállapították, hogy az építkezés folyamán terület növekedés történt, így a felek a koncessziós alapszerződés 1. pontját módosították 76.228 m² új terület nagyságára. A koncessziós szerződés időtartamát akként változtatták meg, hogy az 2015. szeptember hó 30. napjáig terjedő időre szól.

C. Kft. és a **K. V. Zrt.** 2010. augusztus hó 9. napján megkötötték a "beszállítói keretszerződés 1. számú módosítása és egységes szerkezetbe foglalása" elnevezésű megállapodást a **K. V. Zrt.** által összegyűjtött települési szilárd hulladéknak a **km-i** hulladéklerakóba történő szállítására.

A **C. Kft.** és a **K. V. Zrt.** 2010. augusztus hó 9. napján megkötötték az "Üzemeltetési szerződés szilárdhulladék-lerakó üzemeltetésének 1. számú módosítása és egységes szerkezetbe foglalása" elnevezésű megállapodást, melynek értelmében a **C. Kft.** által elvégzett beruházás eredményeképpen létrejött **km-i**, bővített, új, komplex, nem veszélyes hulladék lerakót a **K. V. Zrt.** kizárólagos joggal üzemeltette, jogosult volt a beszállított szemetet fogadni. Eszerint a **C. Kft.** megbízta a **K. V. Zrt.**-t, hogy a **H.** külterületén **.../2 helyrajzi** számú ingatlanon a **km-i** bővített új, komplex, nem veszélyes hulladék lerakót kizárólagos joggal üzemeltesse, ott fogadja, és ártalmatlanítsa a **K. V. Zrt.** mindenkor szolgáltatói területén lévő háztartásokban, gazdálkodó

szervezeteknél keletkező települési hulladékot beszállítás mennyiségi kötelezettség és korlátozás nélkül. A C. Kft. üzemeltetési díjat fizet a K. V. Zrt.-nek a hulladék kezelésért az általa kibocsátott számla alapján. Az üzemeltetési díj kizárólag a folyamatos üzemeltetésre nyújt fedezetet, az ezen felüli feladatok elvégzése és az ezekkel kapcsolatos költségviselés a C. Kft. feladata. A szerződést a felek a **km-i** bővítendő hulladéklerakó működése megkezdésének napjától számított 10 éves határozott időre, illetve a lerakó kapacitásának beteltéig kötötték meg.

A K. V. Zrt. elnevezése 2017. február hó 2. napjától **K. I. Kft.**.

Felperesek keresetükben annak megállapítását kérték, hogy az alperes a 2005. október 6. napján megkötött koncessziós szerződés alapján a **h-i 0./1** hrsz. alatt felvett hulladék lerakó tekintetében az általa beszállított szemét mennyiségével arányosan eső rekultivációs költséget annak felmerülésekor köteles megfizetni, melynek mennyisége a rekultivációs költség 33303/230000 része. Ennek megállapítását követően kérték annak megállapítását, hogy az alperes a rekultivációs díj fizetési kötelezettségének biztosítására céltartalék képzésére köteles.

Az elsődleges kérelem tekintetében a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (1959. évi Ptk.) 198. § (1) bekezdés, a 2008. május 27-i megállapodás 2. oldal (1) bekezdésében foglaltakra hivatkoztak. Álláspontjuk szerint a koncessziós szerződés, és az alperes üzemeltetési joga megszűnt, pályázatra így nincs lehetőség, és a rekultiváció szükségességének bekövetkeztekor nem lehet tudni, hogy lesz-e pályázati lehetőség EU forrásra, a jelenlegi helyzetben azzal kell számolni, hogy pályázati lehetőség nincs. Kifejtették, hogy a hulladéklerakó még nincs olyan telítettségi állapotban, hogy a rekultivációt el kellene végezni, de az alperes köteles az általa behozott hulladékra eső rekultivációs költség megfizetésére. A költségviselési arányt a hulladéklerakó teljes és szabad kapacitása alapján határozták meg, hivatkozással arra, hogy a koncesszió megszűnéséig kizárólag az alperes (illetve jogelődje) szállított be hulladékot. A másodlagosan előterjesztett megállapítási kereset tekintetében a 2012. évi CLXXXV. törvény 70.- 72. §-ára, az 1999/31/ EK irányelv 10. cikkére, 8. cikk a) pont iv) alpont, 13. cikkre, valamint a Számviteli tv. 18., 34., 44. §-aira, a 20/2006. (IV. 5.) KvVM rendelet 15. §-ára hivatkoztak.

A megállapítási kereset feltételei tekintetében kiemelték, hogy jogvédelmi helyzetben vannak, mivel a rekultivációt az üzemeltetőnek kell elvégeznie, ha nem teszi meg, akkor a tulajdonosokat kell erre kötelezni. Utaltak arra, hogy a koncessziós szerződés 2013. július 31. megszűnése folytán az elévülési időn belül a megállapítási pert meg kell indítaniuk.

Az alperes érdemi ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte, hivatkozással arra, hogy nem köteles rekultivációs költség megfizetésére, a pályázatokhoz szükséges 10% mértékű önrész megfizetésére vállalt kötelezettséget. Álláspontja szerint sikertelen pályázat esetén kell a rekultivációs feladatot elvégeznie, amely az 1959. évi Ptk. 228. § (1) bekezdése szerint felfüggesztő feltétel, és a felperesek közreműködésével elkészítendő, benyújtandó pályázat nem tekinthető a felek akaratától függetlennek, ezért arra felperesek az 1959. évi Ptk. 229. § (2) bekezdése alapján nem hivatkozhatnak. Utalt arra, hogy a rekultiváció a hulladék lerakó bezárását követően esedékes, ezért felperesek követelése idő előtti.

Az elsőfokú bíróság fellebbezéssel támadott ítéletével a keresetet elutasította.

Kifejtette, hogy a 2005. október 6. napján kelt koncessziós szerződés 2.5. pontja alapján a felperesek kötelesek fedezetet biztosítani a rekultivációra, a 11.4. pontban pedig az alperes arra az esetre vállalta 10% mértékű önkormányzati önrész erejéig pénzügyi fedezet biztosítását, ha a felperesek

tagságával önkormányzati társulás keretében létrehozott **K. Hulladékgazdálkodási Program** keretén belül EU-s források igénybevitelével történik a rekultiváció, ennek hiányában az alperes nem köteles a pénzügyi fedezet biztosítására.

Kiemelte, hogy a 2008. május 27. napján kelt megállapodás alapján az alperesnek szintén pályázat esetén kell a felmerülő rész erejéig pénzügyi garanciát vállalnia, a rekultiváció elvégzése a pályázat sikertelensége esetén lesz az alperes feladata. Álláspontja szerint, ha volt pályázati lehetőség, az alperest csak az önrész erejéig terhelné fizetési kötelezettség, az pedig, hogy nem volt pályázati lehetőség, nem azonos azzal, hogy a pályázat sikertelen. Utalt arra, hogy a rekultiváció még nem esedékes, a lerakó jelenleg is működik, ezért nem zárható ki a későbbi pályázat lehetősége.

Kifejtette, hogy a perbeli esetben a megállapítási kereset Pp. 172. § (3) bekezdésében meghatározott feltételei nem állnak fenn. Hivatkozott arra, hogy a szerződések szerint pályázati lehetőség hiányában a rekultiváció költségei a lerakási díjban kerülnek megképzésre, ebből azonban nem következik az alperes fizetési kötelezettsége. Hangsúlyozta, hogy a rekultivációs igény idő előtti, egy későbbi, bizonytalan időpontban esetleg fennálló és jelenleg nem is meghatározható mértékű, arányú fizetési kötelezettség fennállását nem lehetséges ítéletben megállapítani, a felperesek jogainak az alperessel szemben való megóvása érdekében ez eleve nem szükséges. Megjegyezte, hogy a felperesek az általuk állított 33300/230000 arányt nem bizonyították, a becsatolt okiratok az alperes által beszállított hulladék mennyiségét nem igazolják.

A rekultivációs költség megfizetésére irányuló kötelezettség megállapításának hiányában, mivel felperesek ettől tették függővé a másodlagos megállapítást, a céltartalék képzési kötelezettség megállapítására irányuló keresetet is elutasította. Utalt arra, hogy a 2012. december hó 31. napjáig hatályban volt hulladékgazdálkodásról szóló 2000 évi XLIII. törvény 47. § (1), (2), (3) bekezdése szerint az alperest külön jogszabályban meghatározott feltételekkel terhelte a létesítmény bezárásakor, a tevékenység felhagyásakor szükséges felszámolási költségek fedezetére biztosítékadási kötelezettség, azonban 2012. december hó 31. napjáig külön jogszabály a biztosítékról nem rendelkezett. Kifejtette, hogy a hulladékról szóló 2012. évi CLXXXV. törvény 70. §- 72. §-ai értelmében a hulladékkezelő létesítmény üzemeltetője köteles céltartalék képzésére a rekultiváció, utógondozás, hulladékkezelés jövőbeli költségei fedezetére, kötelezettségei teljesítését a környezetvédelmi hatóság felé kell igazolnia, a céltartalék képzésével, igazolásával, megfelelőségével kapcsolatos eljárás a környezetvédelmi hatóság hatáskörébe tartozik. Álláspontja szerint, mivel a kötelezettség teljesítése más eljárásban kikényszeríthető, a jogvédelem szükségessége, és így a megállapítási kereset feltétele ebben az esetben sem áll fenn.

A hulladéklerakással, valamint a hulladéklerakóval kapcsolatos egyes szabályokról és feltételekről szóló 20/2006. (IV. 5.) PM rendelet 7. § (1) bekezdés k), l) pontjai, 7. § (3) bekezdése, 15. §-a tekintetében utalt arra, hogy a környezetvédelmi hatóság által az alperes részére kiadott környezetvédelmi használati engedély nem tartalmazott a rekultivációra vonatkozó céltartalék képzéssel vagy egyéb biztosíték adással kapcsolatos rendelkezést. Megjegyezte, hogy a 2013. január hó 1 napján hatályba lépett 439/2012. (XII. 29.) Kormányrendelet rendelkezései a 16. § (2) bekezdése alapján jelen ügyben nem alkalmazhatók, mivel a hatósági engedélyezési eljárásokra a hatálybalépést megelőzően került sor.

Kiemelte, hogy a Számv. tv. 41. §-a szerint céltartalék képzési kötelezettség az üzemeltetőt terheli, ezért - mivel alperes üzemeltetési minősége megszűnt - céltartalék képzésére nem kötelezhető. Álláspontja szerint a céltartalék képzésével, igazolásával kapcsolatos eljárás a 20/2006. (IV. 5.) KVV. rendelet 14. § (5) bekezdése értelmében a környezetvédelmi hatóság hatáskörébe tartozik.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperesek terjesztettek elő fellebbezést, fellebbezésükben az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását, a rekultivációs költség megfizetésére és céltartalék képzésére vonatkozó kereset szerinti megállapítást kérték. Álláspontjuk szerint a megállapítási kereset Pp. 172. § (3) bekezdése szerinti feltételei fennállanak, a jogmegóvás szükségességét megalapozza, hogy amennyiben az üzemeltető a rekultivációs díjat nem fizeti meg, akkor azt a tulajdonosok, felperesek kötelesek megfizetni. Hangsúlyozták, hogy a 2008. május 27. napján kelt szerződés alapján az alperesnek a rekultiváció ráeső részét viselnie kell, mivel a rekultiváció várható költsége a lerakási díjban került megképzésre. Kiemelték, hogy a perbeli szeméttlerakó még nem tellett be, így a rekultiváció nem esedékes, felperesek teljesítést nem kérhetnek.

Kifejtették, hogy a rekultivációs fizetési kötelezettség mértékét a becsatolt környezeti használati engedélyekkel bizonyították. Hivatkoztak arra, hogy a Pp. 173. § (1) bekezdése szerint valódi tárgyi kereset-halmazatot terjesztettek elő. Utaltak arra, hogy felperesek és alperes, mint jogutód között fennállt koncessziós szerződés tekintetében, melynek lejárt a 2015. október 6. napja, a 2012. évi CLXXXV. törvény rendelkezéseit alkalmazni kell, alperes a 70. § alapján a Számv. tv. 18., 34., 41. §-ai szerint céltartalék képzésére köteles. Fellebbezésükben a Pp. 369. § (3) bekezdés a), b), c) pontja szerint a másodfokú bíróságtól anyagi jogi felülbírálati jogkör gyakorlását kérték.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte.

A fellebbezés nem megalapozott.

A Pp. 172. § (3) bekezdése alapján valamely jog vagy jogviszony fennállásának vagy fenn nem állásának megállapítása iránti kereset előterjesztésének két együttes feltétel megléte esetén van helye: ha a kért megállapítás a felperes jogainak az alperessel szemben való megóvása érdekében szükséges, és a jogviszony természeténél fogva vagy a kötelezettség lejártának hiányában vagy valamely más okból marasztalás nem kérhető. A Pp. kimondja azt a bírói gyakorlat által alkalmazott elvet, hogy a megállapítási kereset előterjeszthetőségének eljárási feltételeit a bíróság hivatalból vizsgálja. Fentiekre tekintettel a másodfokú bíróságnak, figyelemmel a fellebbezésben foglaltakra is, elsődlegesen a megállapítási kereset törvényi feltételeinek fennállása tekintetében kellett állást foglalnia.

A perbeli esetben a megállapítási kereset feltételei közül a jogvédelem szükségessége nem áll fenn. A megállapítási kereset tartalmában és következményeiben is szűkebb a marasztalási keresetnél, és célja az, hogy a felperes ne követelhesen kevesebbet - megállapítás - ha az igénye ennél többre - teljesítésre - áll fenn, és így a jogvita egy perben elbírálható legyen. Az ilyen kereset lényege az, hogy a perbe vitt tény és jogalap tekintetében deklaratív tartalommal anyagi jogerő jöjjön létre. A jogvédelem szükségessége azt jelenti, hogy legyen a felperes oldalán olyan anyagi jogi jogosultság, amely védelemre szorul (BH2008. 270.).

Felperesek a jogvédelem körében arra hivatkoztak, hogy a rekultivációt az üzemeltetőnek kell elvégeznie a koncessziós szerződés módosítása alapján, ha pedig nem teszi meg, akkor a tulajdonosokat, felpereseket kellene erre kötelezni. Utaltak arra is, hogy a koncessziós szerződés 2013. július 31. megszűnése folytán elévülési időn belül kell a megállapítási pert megindítaniuk. A felperesek tartalmában a koncessziós szerződés módosítás felek között vitás rendelkezésének értelmezését és ennek alapján az alperes szerződéses kötelezettségeinek fennállását kérték megállapítani. A szerződés értelmezési vita önmagában jogmegóvási érdeket nem generál, mivel ez a vita lefolytatható marasztalási kereset előterjesztése esetén is, a marasztalási perben (BDT2012.

2648.). Felperesek az eltérő szerződés értelmezés folytán fennálló vagyoni jogaikat kívánják megóvni, aminek azonban a szerződés teljesítésének későbbi kikényszerítésével és nem a kért megállapítással tudnak érvényt szerezni. Nem hivatkozhatnak eredménnyel arra sem, hogy a követelés elévülése miatt áll fenn a jogmegóvás szükségessége. Előadásuk szerint a szemétkerakó még nem tellett be, a rekultiváció nem esedékes. A rekultivációból eredő követelést pedig a követelés esedékessé válásától számított 5 éven belül érvényesíthetik a felek jogviszonyában iránti irányadó 1959. évi Ptk. 326. § (1) bekezdése szerint.

Nem áll fenn a jogmegóvás szükségessége a céltartalék képzési kötelezettség megállapítására irányuló kereset tekintetében sem. Önmagában a céltartalék képzése nem jelenti azt, hogy a felperesek abból igényelhetik az általuk állított követelés kielégítését. Arra van lehetőségük, hogy a szerződéses kötelezettség érvényesítésére irányuló perben, pernyertességük esetén az alperessel szemben az alperes teljes vagyonára jogerős ítélet alapján végrehajtást kezdeményezzenek.

A megállapítási kereset feltételeinek hiányában, szükségtelen annak vizsgálata, hogy a felperesek által hivatkozott szerződési rendelkezések, és jogszabályi alapon az alperes kötelezettségei megállapíthatóak-e, ezért a másodfokú bíróság mellőzi az elsőfokú bíróság ítéletének jogi indokolásából, az ezzel összefüggésben tett megállapításokat.

Az indoklás fentiek szerinti módosításával a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság érdemben helyes ítéletét a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A felperesek illetékmentessége folytán feljegyzett illeték a Pp. 102. § (6) bekezdése szerint az állam terhén marad.

A felperesek kötelesek megtéríteni a Pp. 80. § (1) bekezdése szerint az alperes másodfokú eljárásban felmerült, a Pp. 81. § (5) bekezdése szerint felszámított másodfokú perköltséget. A másodfokú bíróság a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 2. § (2) bekezdése szerint az alperes által felszámított másodfokú perköltséget mérsékelte. Ennek körében értékelte, hogy az ügyben kizárólag jogkérdésben kellett állást foglalni, másodfokú tárgyalás kitűzésére nem került sor, megítélése szerint ezért a ténylegesen elvégzett ügyvédi tevékenységgel arányban álló munkadíj 400.000 Ft.

A másodfokú bíróság a fellebbezést a Pp. 376. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el, mert a tárgyalás tartására okot adó körülmény nem merült fel.

Pécs, 2019. december 4.

Dr. Szentpéteriné dr. Bán Erzsébet s.k. a tanács elnöke, Dr. Gyöngyösiné dr. Antók Éva s.k. előadó bíró, Dr. Berki Csilla s.k. bíró